POLITIET

ÅPEN
Tilgjengelig for offentligheten
Iht. nasjonal retningslinje for verdivurdering og klassifisering

Rekruttering av barn og unge til kriminalitet og kriminelle nettverk

Sør-Øst politidistrikt
2026

POLITIET

Kriminelle nettverk er ett av de prioriterte kriminalitetsområdene i Sør-Øst i 2026. Kunnskapsgrunnlaget i rapporten skal støtte oppunder disse prioriteringene.

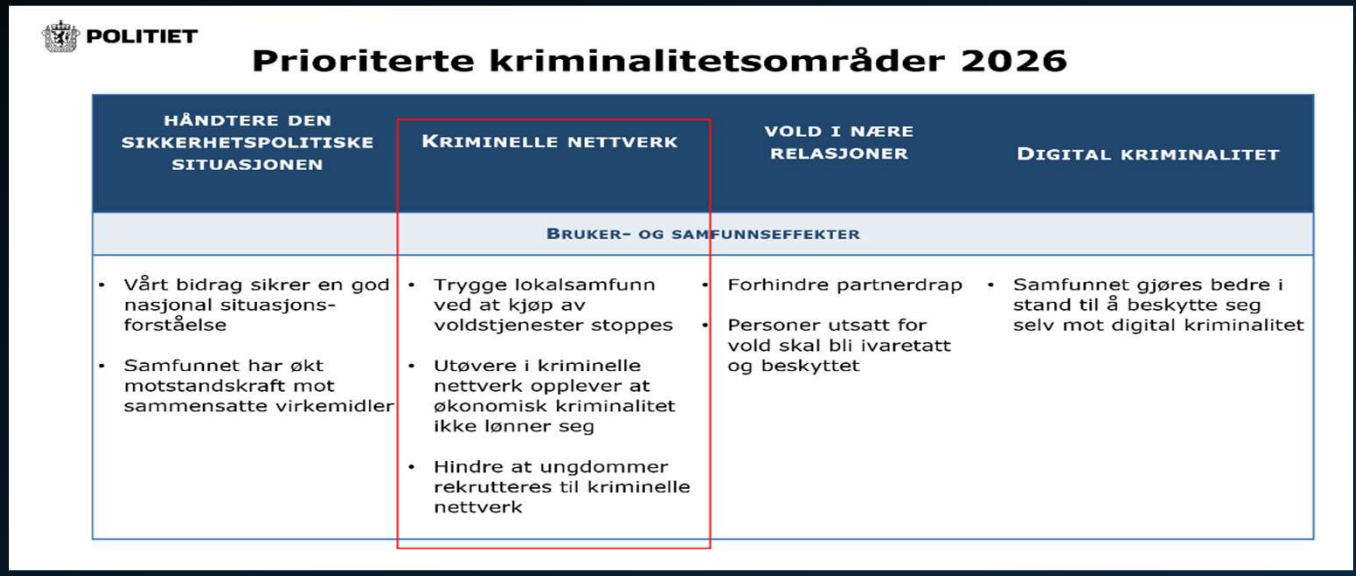

POLITIET

Bakgrunn

Bakgrunn

- Behov for et felles kunnskapsgrunnlag om barn og unge som rekrutteres til kriminalitet og kriminelle nettverk

Rapporten er basert på:

- Personer under 18 år som er identifisert som rekruttert eller står i fare for å bli rekruttert til kriminalitet eller kriminelle nettverk i Sør-Øst pd
- Informasjon om disse personene, fra politiets systemer, er analysert og vurdert
- Forskning og nasjonale rapporter

POLITIET

Sammendrag

- Vi ser at kriminelle nettverk systematisk utnytter unge personer til å utføre kriminelle handlinger.
- Rekruttering skjer særlig av unge gutter som har sårbare oppvekstforhold med svak tilknytning til skole, arbeid og organiserte fritidsaktiviteter.
- Dette er unge gutter i alderen 13 til 18 år fra alle deler av distriktet, ikke bare bynære områder.
- Relasjonsbygging og lokking/manipulasjon er metoder som benyttes for å rekruttere. I begynnelsen kan handlingene framstå som mindre alvorlige, men etter hvert inngår både tvang, trusler og press for å sikre videre deltagelse.
- Rekruttering skjer både på fysiske møteplasser og via sosiale medier.

POLITIET

Hvem rekrutteres til kriminelle nettverk?

Tidligere erfaring med vold, vinning, skadeverk, narkotika eller andre lovbrudd.

Totalt 722 saker.

Kriminalitetstype	Antall
Annen	110
Narkotika	47
Seksuallovbrudd	7
Skadeverk	58
Trafikk	39
Undersøkelsessaker	1
Vinning	149
Vold	304
Økonomi	7

POLITIET

Hvem rekrutteres til kriminelle nettverk?

Flest gutter

13-17 år

Alder	17 år	16 år	15 år	13 og 14 år
	31 %	28 %	26%	15 %

POLITIET

Hvem rekrutteres til kriminelle nettverk ?

Overvekt av gutter med norsk statsborgerskap.

72 % har norsk statsborgerskap og 28 % utenlandsk statsborgerskap.

POLITIET

Sårbare barn og unge

Barnevern og asylmottak:

- Tilknytning til barnevern
- Tilknytning til asylmottak / tiltak for enslige mindreårige asylsøkere

POLITIET

Sårbare hjemmeforhold

- Lite oppfølging fra foreldre.
  Noen har bare en forelder.
- Høyt konfliktnivå i hjemmet,
  og hjemmemiljøet oppleves ustabilt.
- Omsorgssvikt, vold og/eller rus i hjemmet.
- Svak tilknytning til skole,
  arbeidsliv og fritidsaktiviteter.

POLITIET

Hvordan rekrutteres ungdom?

Rekruttering skjer på sosiale medier og i ungdommens nettverk

Det kan være i omgangskrets og på offentlige steder

POLITIET

- Sosiale medier og spillplattformer:

Kriminelle aktører tar kontakt med ungdom
via blant annet Snapchat, TikTok, Instagram og ulike krypterte apper

Dialogen flyttes fra vanlige sosiale medier over på plattformer som legger til rette for mer skjult dialog.
Eksempler: Telegram og Signal

Rekruttering til kriminalitet er en gradvis prosess

Starter ofte med helt vanlig kontakt som virker vennlig og uforpliktende

Små og mer ufarlige oppgaver

Gradvis blir oppgavene mer alvorlige

POLITIET

Interaksjon og fristelse

Kriminelle aktører deler:

- Bilder av penger, biler, klær, klokker og luksus
- Musikk og videoer
- Innhold som romantiserer kriminalitet

POLITIET

Hvilken rolle spiller gjeld og trusler?

- Frivillig og ønsket vei inn, men vanskelig å komme seg ut igjen
- Innledes med små goder eller tjenester
- Senere blir dette definert som gjeld
- Finner opp gjeld som ikke eksisterer
- Gjelden kan øke raskt gjennom renter, «straffegebyrer» eller nye krav

POLITIET

Hvilken rolle spiller gjeld og trusler?

Indirekte trusler:

- Kommentarer om hva som kan skje om man "snakker med feil folk", historier om hvordan andre er blitt straffet eller påminnelser om at nettverkene har tilgang til informasjon om familie, bosted eller skole

Direkte trusler:

- Trusler mot dem selv eller mot familie
- Gjør at ungdommen føler at det er farligere å trekke seg ut enn å fortsette i miljøet

POLITIET

Jobbtilbud

Kriminelle aktører gir også tilbud om jobber gjennom sosiale medier, og via nærmiljøet.

Eksempler er:

- Holde vakt mens andre begår voldsoppdrag
- Selge narkotika eller vape
- Hente og levere narkotika eller våpen
- Oppbevare narkotika eller våpen
- Voldsoppdrag

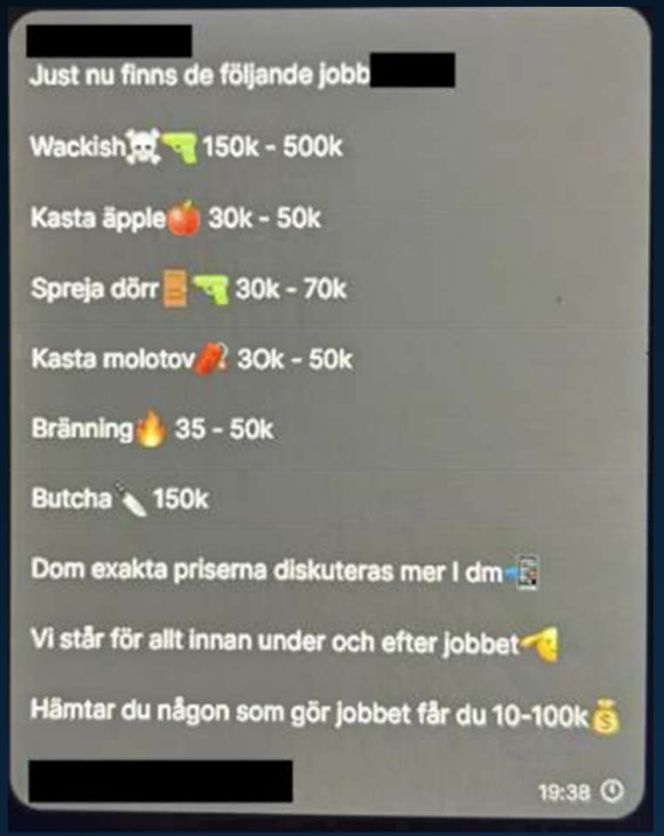

POLITIET

Belønning og penger

- Blir lovet belønning i form av goder og penger
- Løfter om rask betaling av penger, men dette skjer ikke alltid
- I mange tilfeller uteblir deler av, eller hele, betalingen
- Har også informasjon om ungdom som faktisk får det de loves

POLITIET

Hva motiverer ungdommene?

- Anerkjennelse
- Tilhørighet
- Økonomiske motiver
- Spenning

POLITIET

Nettverkene i Sør-Øst politidistrikt

- Identifisert flere kriminelle nettverk, grupperinger og enkeltaktører som rekrutterer barn og ungdom til sin kriminelle virksomhet
- Nettverkene er svært godt omhandlet i politiets systemer for blant annet vinning, narkotika og voldskriminalitet
- Betydelig voldskapabilitet og fryktkapital
- Kriminelt nedslagsfelt over store områder i Norge og mot utlandet

POLITIET

Vurderinger

- Det er ***sannsynlig*** at nettverk rekrutterer barn og ungdom til kriminell aktivitet
- Det er ***meget sannsynlig*** at disse nettverkene benytter seg av mellomledd
- Det er ***meget sannsynlig*** at det er flere ukjente kriminelle aktører som rekrutterer barn og unge til kriminalitet i Sør-Øst politidistrikt
- Det er ***meget sannsynlig*** at rekrutteringen ofte er en gradvis prosess, basert på relasjonsbygging og sosial påvirkning
- Det er ***meget sannsynlig*** at det skjer både på offentlige steder og/eller via sosiale medier

POLITIET

Vurderinger

- Det er ***meget sannsynlig*** at de kriminelle nettverkene rekrutterer unge gutter og at faktorer som tidligere erfaring med kriminalitet og tilknytning til jevnaldrende som begår kriminalitet, sårbare hjemmeforhold, svak tilknytting til skole, arbeid, tilknytting barnevern eller barnevernsinstitusjon eller bolig for enslig mindreårige øker sannsynligheten
- Det er ***meget sannsynlig*** at de rekrutterte ungdommene blir lovet belønning som ikke innfris
- Det er ***sannsynlig*** at disse ungdommen blir utsatt for press og trusler fra de kriminelle
- Det er ***sannsynlig*** at motivasjonen synes å være knyttet til spenning, økonomisk gevinst og behov for tilhørighet og anerkjennelse
- Det er ***sannsynlig*** at rekrutteringen ofte starter med mindre alvorlige oppgaver, som deretter eskalerer

POLITIET

Forebygging

- Kriminelle nettverk tilbyr et fellesskap og en følelse av tilhørighet og beskyttelse.
- Vi som samfunn må klare å tilby alternative felleskap for ungdommen.
- Tidlig identifisering og tverrfaglig samarbeid?

Vi vet ofte hvem disse ungdommene er lenge før de starter en "lovbrudds- karriere". Ungdommen faller utenfor allerede i barnehagen og skolen.

Det er avgjørende å styrke og utvikle tiltak for de gruppene av barn som dagens hjelpetiltaksregime i mindre grad klarer å hjelpe.

Spissede tiltak må settes inn før den kriminelle karrieren starter.

POLITIET

Oppsummering

- Utnyttelse av unge personer til å utføre kriminelle handlinger er en raskt utviklende fremgangsmåte som brukes av kriminelle nettverk
- Hovedvekten av de som rekrutteres til kriminalitet og kriminelle nettverk i Sør-Øst er unge gutter som ofte har tidligere erfaring med kriminalitet.
- Motivasjonen synes å være knyttet til spenning, økonomisk gevinst og behov for tilhørighet og anerkjennelse.
- De rekrutterte ungdommene har gjennomgående sårbare oppvekstforhold, preget av lav grad av oppfølging, høyt konfliktnivå og ustabile hjemmemiljøer. Mange har svak tilknytning til skole, arbeid og organiserte fritidsaktiviteter.
- Ungdom tilknyttet barnevernet og asylmottak er overrepresentert i materialet blant ungdom som blir rekruttert til kriminalitet i Sør-Øst pd.
- Rekrutteringen starter ofte med mindre alvorlige oppgaver, som lokking og manipulasjon. Etter hvert rapporteres det om økt bruk av tvang, press og trusler for å sikre videre deltakelse. Dette bidrar til å opprettholde ungdommenes tilknytning til de kriminelle miljøene.
- Rekrutteringen vurderes å være en gradvis prosess, basert på relasjonsbygging og sosial påvirkning. Den foregår både på fysiske møteplasser og via sosiale medier.